

Broj:

Sarajevo, __.__. 2019. godine

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 2. i člana 74. stav 1. Statuta Grada Sarajeva ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 34/08 – prečišćeni tekst), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na sjednici od __.__. 2019. godine, donijelo je:

ZAKLJUČAK

(prijedlog)

1. Gradsko vijeće Grada Sarajeva je razmotrilo Nacrt Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo koji je u prilogu ovog akta i upućuje ga u javnu raspravu u trajanju od 30 dana od dana upućivanja Nacrta Odluke u javnu raspravu.
2. Subjekti u javnoj raspravi su klubovi gradskih vijećnika, gradske općine, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, zavod za zaštitu kulturno historijskog i prirodnog nasljeđa Kantona Sarajevo, drugi subjekti koji iskažu interes.
3. Ovaj zaključak, čiji sastavni dio je utvrđeni Nacrt Odluke o somenicima od značaja za Grad Sarajevo, tokom trjanja javne rasprave, biti će javno dostupan na službenoj internetskoj stranica Grada Sarajeva, putem poveznice istaknute na naslovnoj stranici pod naslovom "Poziv za javnu raspravu o Nacrtu Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo."
4. Primjedbe, prijedlozi i sugestije iznesene u diskusijama radnih tijela Gradskog vijeća i gradskih vijećnika, iznesene na sjednici Gradskog vijeća, pri razmatranja Nacrta Odluek ospomenicima od značaja za Grad Sarajevo, tretirat će se kao prilog javnoj raspravi.
5. Za organizaciju i vođenje javne rasprave određuje se Gradonačelnik i Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva.

PREDSJEDAVAJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

dr. Igor Gavrić

ODLUKA
O SPOMENICIMA OD ZNAČAJA ZA GRAD SARAJEVO (nacrt)

Predlagač: Gradonačelnik
Obradivač: Služba za urbano planiranje,
investicije, stambene i komunalne poslove

Sarajevo, septembar 2019. godine

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 2. Statuta Grada Sarajeva ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 34/08 - prečišćeni tekst), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na sjednici održanoj 20.02.2019. godine, donosi:

**ODLUKA
O SPOMENICIMA OD ZNAČAJA ZA GRAD SARAJEVO**

(nacrt)

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

**Član 1.
(Predmet Odluke)**

- (1) Ovom Odlukom o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo (u daljnjem tekstu: Odluka) određuju se kriteriji za utvrđivanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo, vrste spomenika, način podnošenja i razmatranja inicijative za podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo, određivanje lokacije, uslovi i postupak za podizanje spomenika, kao i način čuvanja, održavanja i zaštite spomenika podignutih u skladu sa ovom Odlukom, te nadzor nad primjenom odluke.

**Član 2.
(Definicija)**

- (1) Spomenicima u smislu ove Odluke smatraju se skulpture, biste, spomen-kompleksi odnosno obilježja, spomen-česme, spomen-ploče i fontane koji su svojim sadržajem, estetskim izgledom i funkcionalnošću namjenjeni očuvanju uspomene na historijske događaje i ličnosti (u daljem tekstu spomenici),
- (2) Umjetničke skulpture u vlasništvu Grada Sarajeva, spomen-pokloni iznimne kulturno-umjetničke vrijednosti, odnosno umjetničke skulpture ili obilježja koja se mogu podizati na određene vremenske periode, a koja mogu biti u vlasništvu Grada Sarajeva i kojima može upravljati Grad Sarajevo, (u daljem tekstu umjetničke skulpture) obuhvaćene su ovom Odlukom.

DIO DRUGI - KRITERIJI I POSTUPAK ZA PODIZANJE SPOMENIKA

POGLAVALJE I. – KRITERIJI ZA VALORIZACIJU I PODIZANJE SPOMENIKA

**Član 3.
(Kriterij za valorizaciju spomenika)**

- (1) **Spomenicima od značaja za Grad Sarajevo** u smislu ove odluke smatraju se:
- spomenici kojima se obilježavaju historijski događaji od posebnog značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu, a koji su obilježili bližu i dalju historiju i dali poseban doprinos razvoju i afirmaciji Grada Sarajeva i Bosne i Hercegovine;
  - spomenici podignuti u znak sjećanja na osobe koje su svojim djelovanjem dale poseban doprinos razvoju i afirmaciji Grada Sarajeva i Bosne i Hercegovine, te očuvanju civilizacijskih vrijednosti, multietičnosti i posebnosti Grada Sarajeva i Bosne i Hercegovine.

- (2) **Umjetničkim skulpturama** od značaja za Grad Sarajevo u smislu ove Odluke smatraju se instalacije u javnom prostoru koje se mogu ocijeniti kao dijela iznimne kulturno-umjetničke vrijednosti.

Član 4.

(Podizanje spomenika i umjetničkih skulptura)

- (1) Podizanje spomenika se vrši u skladu sa Elaboratom o mogućim lokacijama za postavljanje spomenika, spomen-obilježja i spomen-ploča na području Grada Sarajeva, a koji su od značaja za Grad Sarajevo (u daljem tekstu: „Elaborat“).
- (2) Elaborat usvaja Gradsko vijeće Grada Sarajeva na prijedlog Gradonačelnika.
- (3) Za podizanje umjetničkih skulptura se primjenjuje isti postupak utvrđen ovom Odlukom kao i za podizanje spomenika.

POGLAVALJE II. – PODNOŠENJE I POSTUPANJE PO INICIJATIVI ZA PODIZANJE SPOMENIKA

Član 5.

(Inicijativa za podizanje spomenika)

- (1) Inicijativu za podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo mogu podnijeti vijećnici Gradskog vijeća Grada Sarajeva, vijećnici općinskih vijeća općina u sastavu Grada Sarajeva, Gradonačelnik i načelnici općina. Pravna lica i udruženja građana mogu podnijeti inicijativu za podizanje spomenika putem općina.
- (2) Inicijativa mora sadržavati naziv događaja odnosno ime ličnosti kojima se inicira podizanje spomenika sa obrazloženjem i prijedlog lokacije za njegovo podizanje.
- (3) Inicijativa se podnosi Gradonačelniku.
- (4) Gradonačelnik putem nadležne službe prosljeđuje inicijativu Komisiji za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva.

Član 6.

(Komisija za spomenike)

- (1) Komisija za spomenike (u daljenjem tekstu: Komisija) osniva se posebnom odlukom Gradskog vijeća Grada Sarajeva.
- (2) Komisija ima sedam članova, a sačinjavaju je gradski vijećnici, te ugledni stručnjaci, naučni i javni djelatnici iz predmetne oblasti.
- (3) Komisija vrši valorizaciju događaja, odnosno ličnosti i donosi odluku o tome da li je događaj, odnosno ličnost za koji se inicira podizanje spomenika, od značaja za Grad Sarajevo, a u skladu sa kriterijima iz člana 2. ove Odluke. Za procijenu iznimne vrijednosti umjetničke skulpture Gradonačelnik pribavlja mišljenje Savjeta Gradonačelnika kapacitiranog za davanje ovakvog mišljenja, a po potrebi, formira posebno tijelo sastavljeno od kompetentnih vanjskih saradnika.
- (4) Komisija vrši valorizaciju iz stava 3. ovog člana u roku od 60 dana od prijema inicijative.
- (5) Nakon što Komisija odlučila o tome da se podnesena inicijativa odnosi na podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu Hercegovinu, prema kriterijima iz člana 2. ove Odluke, Gradonačelnik, putem nadležne službe, obavještava podnosioca inicijative o valorizaciji Komisije i upućuje podnosiocu inicijative zahtjev da se

inicijativa, ukoliko tražena dokumentacija nedostaje i/ili ukoliko je to potrebno, upotpuni sljedećim elementima:

- idejnim rješenjem spomenika
  - precizno određenom mikrolokacijom
  - podacima o načinu finansiranja podizanja spomenika
- (6) Podnosilac inicijative je, na zahtjev Komisije, dužan upotpuniti podnesenu inicijativu u roku od 60 dana, osim ako za dobivanje idejnog rješenja spomenika nije potrebno provesti javni konkurs, kada se postupa u skladu s članom 11. stav (3) i članom 12. stav (3) ove Odluke.
- (7) Nakon obrade tako kompletirane inicijative, po postupku i na način u skladu s ovom Odlukom, Gradonačelnik tekst nacrt odluke o podizanju spomenika, upućuje Komisiji koja utvrđuje nacrt odluke i upućuje ga Gradskom vijeću na razmatranje, a poslije provedene javne rasprave, na osnovi izvještaja o provedenoj javnoj raspravi i teksta prijedloga odluke koji Komisiji dostavlja Gradonačelnik zajedno s izvještajem o provedenoj javnoj raspravi, Komisija utvrđuje prijedlog odluke i upućuje ga Gradskom vijeću na razmatranje i konačno odlučivanje.
- (8) U slučajevima kada Komisija odluči da se inicijativa za podizanje spomenika, ne odnosi na podizanje spomenika prema kriterijima iz člana 3. ove Odluke, odnosno procijeni da spomenik nije od značaja za Grad Sarajevo, Gradonačelnik, putem nadležne službe, o tome obavještava podnosioca inicijative i općinu.
- (9) U slučaju kada podnosilac inicijative ne izvrši dopunu inicijative u roku propisanom stavom (6) ovog člana, Komisija obustavlja postupak donošenja odluke, o čemu Gradonačelnik, putem nadležne službe, obavještava podnosioca inicijative.

POGLAVALJE III. – PRIMJENA ELABORATA, ODREĐIVANJE LOKACIJA, IDEJNO RJEŠENJE I ODLUKA O PODIZANJU SPOMENIKA

Odjeljak A. Elaborat i javna debata

Član 7.

(Elaborat o mogućim lokacijama za postavljanje spomenika)

- (1) Lokacija za podizanje spomenika se određuje u skladu sa Elaboratom iz člana 4. ove Odluke, uz provođenje postupka primjene Elaborata uređenog ovom Odlukom.

Član 8.

(Javna debata o lokaciji spomenika)

- (1) Po valorizaciji spomenika kao spomenika od značaja za Grad Sarajevo u odnosu na kriterije iz člana 3. ove odluke, ukoliko ocjeni potrebnim, Gradonačelnik u suradnji s podnosiocem inicijative, moderira rad javne debate s ciljem:
- utvrđivanja postojanja, i važnost veze historijskog događaja ili ličnosti sa lokacijom na kojoj se inicira podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo u skladu s Odlukom;
  - opredjeljenja o potrebi raspisivanja konkursa radi pribavljanja idejnog rješenja, te
  - razmatranja modela finansiranja aktivnosti na pripremi i podizanju spomenika.
- (2) U javnoj debati učestvuju, na poziv Gradonačelnika, subjekti relevantni za tematiku spomenika iz inicijative koja se razmatra, nadležne institucije, akademska zajednica i zainteresirani građani.
- (3) Gradonačelnik izvještaj o provedenoj debati dostavlja Komisiji uz tekst nacrt odluke o podizanju spomenika.

Član 9.
(Primjena Elaborata)

- (1) Ukoliko se u toku javne debate ustanovi da je historijsku vezu spomenika sa lokacijom na kojoj se inicira podizanje spomenika, teško ustanoviti ili ona nije izričito važna, razmatraju se lokacije za podizanje spomenika utvrđene u Elaboratu, prioritarno sa prostornog i urbanističkog aspekta.

Odjeljak B. Lokacije za podizanje spomenika

Član 10.
(Provjera dostupnosti lokacije)

- (1) U postupku razmatranja inicijative za podizanje spomenika na određenoj lokaciji, nadležna služba Gradske uprave, provjerava
  - je li predložena lokacija za izgranj u spomenika raspoloživa, odnosno da nije na razmatranoj lokaciji izgrađen drugi objekti u skladu s planskim dokumentom višeg reda donesenim poslije Elaborata, s kojim, u međuvremenu, Elaborat nije usklađen, te
  - je li određenim planskim dokumentom višeg reda, konkretnom lokalitetu ili njegovom bliskom okruženju, promijenjena namjena tako da je u koliziji s lokacijom za podizanjem spomenika sadržanom u Elaboratu, bilo prostorno, bilo sadržajno.
- (2) Ukoliko izgradnja nije moguća zbog ranijeg zauzimanja ili promijenjene namjene konkretne lokacije kako je to navedeno u stavu 1. ovog člana, odabire se druga lokacija iz Elaborata, po istom postupku.
- (3) Lokacije u Elaboratu se revidiraju najmanje jednom u 10 godina, a po potrebi i ranije.

Član 11.
(Spomenici od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu)

- (1) Gradonačelnik i Komisija, u primjeni Elaborata, imaju nadležnost da razmatraju i odabiru lokaciju za koju je u Elaboratu, u „Ličnoj karti spomenika“, u rubrici „Lokacije“, stavljena oznaka „Bosna i Hercegovina“.
- (2) Na lokaciji iz stava 1. ovog člana, mogu se podizati spomenici koji se odnose na događaje, odnosno ličnosti od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu, u skladu s kriterijima iz člana 3. ove Odluke, a za čije podizanje se ocijeni da je primjerena lokacija u glavnom gradu.
- (3) Za lokacije iz stava 1. ovog člana, obavezno se raspisuje javni konkurs s ciljem pribavljanja odgovarajućeg primjerenog spomeničkog ili skulpturalnog rješenja, uz analizu specifičnih urbanističko-arhitektonskih elemenata i okruženja.

Član 12.
(Spomenici od značaja za Grad Sarajevo)

- (1) Gradonačelnik i Komisija, u primjeni Elaborata, imaju nadležnost da razmatraju i odabiru lokaciju za koju je u Elaboratu, u „Ličnoj karti spomenika“, u rubrici „Lokacije“, stavljena oznaka „Grad Sarajevo“.
- (2) Na lokaciji iz stava 1. ovog člana, može se podizati samo spomenik koji se odnosi na događaje i ličnosti od značaja za Grad Sarajevo, u skladu s kriterijima iz člana 3. ove Odluke.
- (3) Idejno rješenje spomenika koji se podiže na lokaciji iz stava 1. ovog člana, mora biti usklađeno sa urbanističko-arhitektonskim okruženjem.

Član 13.
(Spomenici od značaja za gradske općine)

- (1) Općina koja je u sastavu Grada Sarajeva, u primjeni Elaborata ima mogućnost izbora lokacije kojoj je u Elaboratu, u „Ličnoj karti spomenika“, u rubrici „Lokacije“, stavljena oznaka „općina“, a koje se nalaze na teritoriju općine koja podiže spomenik.

Odjeljak C. Lokacije za podizanje spomenika koje nisu predviđene Elaboratom

Član 14.
(Spomenici od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu)

- (1) Ukoliko se ustanovi da je bitna veza spomenika sa lokacijom na kojoj se inicira podizanje konkretnog spomenika, a koja nije predviđena u Elaboratu, Gradonačelnik, putem nadležne gradske službe, pribavlja mišljenje općine na čijoj teritoriji se nalazi lokacija, mišljenje Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, mišljenje Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa ukoliko se radi o lokalitetu pod zaštitom, a u slučaju da se inicira podizanje spomenika na lokaciji koja se nalazi u zoni zaštite nacionalnog spomenika, pribavlja i mišljenje Zavoda za zaštitu spomenika Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Član 4. stav (1) Odluke se u slučaju iz stava (1) ovog člana, ne primjenjuje.

Član 15.
(Spomenici od značaja za općinu)

- (1) U slučaju prijedloga za podizanje spomenika od značaja za općinu, na lokaciji koja Elaboratom nije predviđena za postavljanje spomenika, pribavlja se mišljenje Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, mišljenje Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa ukoliko se radi o lokalitetu pod zaštitom, a u slučaju da se inicira podizanje spomenika na lokaciji koja se nalazi u zoni zaštite nacionalnog spomenika, pribavlja se i mišljenje Zavoda za zaštitu spomenika Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Član 4. stav (1) Odluke se u slučaju iz stava (1) ovog člana, ne primjenjuje.

POGLAVLJE IV. IDEJNO RJEŠENJE ZA PODIZANJE SPOMENIKA

Član 16.
(Idejno rješenje za spomenike od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu)

- (1) Po određivanju lokacije za podizanje konkretnog spomenika od značaja za Grada Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu, te za podizanje spomenika na svim lokacijama unutar uže gradske jezgre, Gradonačelnik raspisuje konkurs za izbor odgovarajućeg idejnog rješenja spomenika, osim za spomen-ploče.
- (2) Gradonačelnik formulira projektni zadatak za izradu idejnog rješenja spomenika.
- (3) Gradonačelnik Grada Sarajeva formira konkursnu komisiju koju čine predstavnik podnosioca inicijative, pomoćnik gradonačelnika Grada Sarajeva koji rukovodi nadležnom službom za upravu, predstavnik Komisije za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva, predstavnik nadležne službe općine na čijoj se teritoriji postavlja spomenik, te ovisno o

vrsti spomenika, predstavnici Akademije likovnih umjetnosti ili udruženja ULUBIH i ULUPUBIH, Arhitektonskog fakulteta u Sarajevu i/ili Asocijacije arhitekata BiH, Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo, Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, predstavnici institucija i/ili pojedinaca relevantnih za tematiku spomenika.

- (4) Rješenjem o formiranju konkursne komisije imenuju se članovi komisije, utvrđuje djelokrug komisije, uz obavezu donošenja poslovnika o radu komisije, te se utvrđuje visina naknade za rad članovima komisije, tako da pravo na naknadu ostvaruju svi članovi komisije, osim predstavnika Grada Sarajeva, predstavnika Komisije, predstavnika nadležne službe općine na čijoj se teritoriji postavlja spomen obilježje i predstavnika podnosioca inicijative.
- (5) Konkursna komisija razmatra pristigle prijave na konkurs i predlaže Gradonačelniku rang listu razmatranih idejnih rješenja.
- (6) Izbor idejnog rješenja koje će biti sadržano u tekstu odluke iz člana 21. ove Odluke određuje Gradonačelnik.

Član 17.

(Idejno rješenje za spomenike od značaja za Grad Sarajevo)

- (1) Po određivanju lokacije za podizanje konkretnog spomenika od značaja za Grad Sarajevo, Gradonačelnik, uz konsultacije sa nadležnim institucijama i podnosiocem inicijative, ili putem javnog, odnosno pozivnog konkursa, pribavlja odgovarajuće idejno rješenje spomenika, osim za spomen-ploče.
- (2) Ukoliko se idejno rješenje pribavlja putem konkursa, formira se konkursna komisija na način kao što je navedeno u članu 16. ove Odluke.

Član 18.

(Idejno rješenje za spomenike od značaja za općine Grada Sarajeva)

- (1) Po određivanju lokacije za podizanje konkretnog spomenika od značaja za općinu, općina zajedno sa podnosiocem inicijative pribavlja idejno rješenje, moguće uz raspisivanje javnog ili pozivnog konkursa za izbor odgovarajućeg idejnog rješenja spomenika.
- (2) Za spomenik za koji se inicira podizanje na lokaciji predviđenoj Elaboratom sa oznakom "općina" ili na lokaciji odabranoj u konsultacijama sa nadležnim institucijama, općina pribavlja mišljenje o idejnom rješenju spomenika od Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, a ukoliko se radi o lokalitetu pod zaštitom i mišljenje Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa.

Član 19.

(Spomen – ploča)

- (1) Ukoliko na traženoj lokaciji ne postoje prostorne mogućnosti za postavljanje slobodnostojećeg trodimenzionalnog spomenika, a veza spomenika sa lokacijom je bitna, o mogućnosti postavljanja spomenika u vidu odgovarajuće spomen-ploče, na fasadu arhitektonskih objekata na traženoj lokaciji, Gradonačelnik pribavlja mišljenje općine na čijoj teritoriji se nalazi lokacija, te Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo i/ili Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, odnosno Zavoda za zaštitu spomenika Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa zakonom.

DIO TREĆI - ODLUKA O PODIZANJU SPOMENIKA

Član 20.

(Donošenje odluke o podizanju spomenika)

Odluku o podizanju spomenika od značaja za Grad Sarajevo donosi Gradsko vijeće Grada Sarajeva.

Član 21.

(Priprema odluke o podizanju spomenika)

- (1) Po završenom postupku razmatranja inicijative u pogledu preciziranja lokacije i pribavljanja idejnog rješenja, Gradonačelnik upućuje Komisiji na dalje postupanje, tekst odluke o podizanju konkretnog spomenika tako da tekst odluke obavezno sadrži
  - idejno rješenje spomenika,
  - precizno određenu mikro lokaciju za podizanje spomenika,
  - finansijska sredstava potrebna za podizanje spomenika i način finansiranja,
  - rok za poduzimanje odlukom propisanih aktivnosti, na podizanju spomenika i,
  - podatke o nosiocu realizacije.
- (2) Komisija, na osnovu predloženog teksta odluke iz stava 1. ovog člana, utvrđuje nacrt odluke i upućuje ga Gradskom vijeću na razmatranje, a poslije provedene javne rasprave, prema izvještaju o provedenoj javnoj raspravi i teksta prijedloga odluke koje priprema Gradonačelnik, Komisija za spomenike utvrđuje prijedlog odluke i upućuje ga Gradskom vijeću na konačno odlučivanje.

Član 21.

(Primjena odluke o podizanju spomenika)

- (1) Podnosilac inicijative je dužan, po stupanju na snagu odluke o podizanju konkretnog spomenika od značaja za Grad Sarajevo, podnijeti zahtjev za izdavanje lokacijske informacije ili urbanističke saglasnosti ili za podizanje spomenika, nadležnom općinskom organu, najkasnije u roku od 90 dana, odnosno podnijeti zahtjev za odobrenje za građenje u roku od 12 mjeseci i o tome istovremeno obavijesti Gradonačelnika.
- (2) Ukoliko Podnosilac inicijative ne izvrši obavezu u rokovima navedenim u stavu 1. ovog člana, Gradonačelnik pokreće proceduru stavljanja van snage odluke Gradskog vijeća o podizanju konkretnog spomenika od značaja za Grad Sarajevo.

Član 22.

(Odluka o promjeni statusa spomenika)

- (1) Gradsko vijeće na prijedlog Komisije za spomenike, donosi odluku o promjeni statusa spomenika ili umjetničke skulpture, kojom se može odlučiti o uklanjanju, premještanju ili prenošenju nadležnosti nad spomenikom ili umjetničkom skulpturom na drugi subjekt.
- (2) Komisija za spomenike utvrđuje prijedlog odluke iz stava (1) ovog člana, po osnovi inicijative Gradonačelnika ili Gradskog vijeća,.
- (3) Odredbe ove odluke koje se odnose na podizanje spomenika i umjetničkih skulptura, a vezano za određivanje lokacije, primjenjuju se pri odlučivanju o njihovom premještanju.
- (4) Gradonačelnik inicijativu upućuje na razmatranje i davanje mišljenja stručnom tijelu, koje daje mišljenje o inicijativi vodeći se kriterijima iz člana 2. ove odluke.

- (5) Gradonačelnik dostavlja na dalje postupanje Komisiji za spomenike inicijativu sa pribavljenim mišljenjem stručnog tijela.

Član 23.

(Stručno tijelo za promjenu statusa spomenika)

- (1) Gradonačelnik po nastaloj potrebi, odlukom formira Stručno tijelo za davanje mišljenja iz stava (1) člana 22. tako da ga čine istaknuti djelatnici iz kulture, nauke i umjetnosti, a radu stručnog tijela prisustvuje predstavnik nadležne službe Grada Sarajeva.
- (2) Odluka o osnivanju stručnog tijela obavezno sadrži sljedeće elemente:
- Sastav stručnog tijela
  - Naziv inicijative za koju se traži mišljenje
  - Djelokrug i cilj osnivanja rada stručnog tijela, te rok za davanje mišljenja.
  - Obaveza donošenja poslovnika o radu sa razrađenim kriterijima
  - Naknada za rad članovima stručnog tijela

DIO ČETVRTI - UPRAVLJANJE SPOMENICIMA OD ZNAČAJA ZA GRAD SARAJEVO

Član 24.

(Čuvanje, održavanje i zaštita spomenika)

- (1) O čuvanju, održavanju i zaštiti spomenika i umjetničkih skulptura obuhvaćenih ovom odlukom, brine se Grad Sarajevo.

Član 25.

(Registar spomenika)

- (1) Gradonačelnik, putem nadležne službe, dužan je ustrojiti i voditi registar spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo.

Član 26.

(Programiranje i finansiranje održavanja i podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo)

- (1) Sredstva potrebna za realizaciju ove Odluke planiraju se u Budžetu Grada Sarajeva na posebnim stavkama i to za:
- tekuće održavanje spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo i
  - podizanje spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor.
- (2) Sredstva za tekuće održavanje iz stava 1. ovog člana planiraju se na osnovu godišnjeg Programa tekućeg održavanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo, koji donosi Gradonačelnik uz prethodnu pribavljenu saglasnost Komisije za spomenike Gradskog vijeća.
- (3) Sredstva za podizanje spomenika, odnosno umjetničkih skulptura iz stava 1. ovog člana, a koja sadrže i sredstva za ukanjanje, odnosno premještanje spomenika i umjetničkih skulptura, planiraju se na osnovu godišnjeg Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor.

- (4) Program iz stava 3 ovog člana donosi Gradsko vijeće na prijedlog Gradonačelnika, a zasniva se na inicijativama koje su dobile podršku Gradskog vijeća i za koje je Komisija za spomenike utvrdila da su inicijative za podizanje spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo, te uputila Gradonačelniku na obradu s ciljem da Grad Sarajevo bude investitor, kao i po osnovi odluka o promjeni statusa spomenika i umjetničkih skulptura.

DIO PETI - NADZOR

Član 27. (Nadzor)

- (1) Nadzor nad provođenjem ove odluke vrši Gradonačelnik, putem nadležne službe.
- (2) Inspekcijski nadzor u primjeni Odluke vrši Gradska služba za inspekcijski nadzor.

Član 28. (Kaznene odredbe)

- (1) Za podizanje spomenika suprotno odredbama ove odluke analogno se primjenjuju kazne utvrđene Zakonom o prostornom uređenju za građenje bez odobrenja za građenje.

DIO ŠESTI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 29. (Prestanak važenja ranijeg propisa)

- (1) Stupanjem na snagu ove Odluke, prestaje važenje Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 12/11, 21/16 i 8/18).

Član 30. (Stupanje na snagu)

- (1) Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

PREDSJEDAVALJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Dr. Igor Gavrić

Broj

Datum:

OBRAZLOŽENJE

PRAVNI OSNOV:

Pravni osnov za donošenje ove Odluke sadržan je u odredbama član 26. stav (1) tačka 2) Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 34/08 – prečišćeni tekst) kojim je propisano da Gradsko vijeće donosi odluke, druge propise i opće akte i daje njihovo tumačenje.

RAZLOZI DONOŠENJA:

Programom rada Gradskog vijeća Grada Sarajeva za 2019. godinu planirano je razmatranje „Odluke o provođenju Elaborata o mogućim lokacijama za postavljanje spomenika, spomen-obilježja i spomen-ploča na području Grada Sarajeva, a koji su od značaja za Grad Sarajevo“. Također, članom 4. Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 8/19), predviđeno je da se podizanje spomenika vrši u skladu sa Elaboratom o mogućim lokacijama za postavljanje spomenika, spomen-obilježja i spomen-ploča na području Grada Sarajeva, a koji su od značaja za Grad Sarajevo.

Elaborat je usvojen na sjednici Gradskog vijeća Grada Sarajeva održanoj dana 28.01.2015. godine, ali usvajanje Elaborata nije pratilo donošenje Odluke o provedbi Elaborata.

Iz razloga svrsishodnosti i jednostavnosti pristupilo se objedinjavanju u jedan propis važeće Odluke o spomenicima i planirane Odluke o provođenju Elaborata o mogućim lokacijama za postavljanje spomenika, spomen-obilježja i spomen-ploča na području Grada Sarajeva, te je neophodno da Gradsko vijeće Grada Sarajeva usvoji predloženu Odluku.

Odluka se predlaže na razmatranje u redovnoj proceduri.

PREDLOŽENA RJEŠENJA:

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

U prvom dijelu uređuje se oblast podizanja spomenika i umjetničkih skulptura na području Grada Sarajeva. Data je definicija šta su to spomenici i umjetničke skulpture obuhvaćene ovom Odlukom.

DIO DRUGI - KRITERIJI I POSTUPAK ZA PODIZANJE SPOMENIKA

POGLAVALJE I. – KRITERIJI ZA VALORIZACIJU I PODIZANJE SPOMENIKA

U drugom dijelu ove Odluke dati su kriteriji po kojima će se valorizovati predložene inicijative. Detaljno su određeni i pobliže objašnjene vrste spomenika i umjetničkih skulptura koje mogu dobiti epitet spomenika od značaja za Grad Sarajevo i koje mogu ući u dalju proceduru donošenja Odluke.

Određeno je da se spomenici i umjetničke skulpture podižu u skladu sa „Elaboratom o mogućim lokacijama za postavljanje spomenika, spomen-obilježja i spomen ploča na području Grada Sarajeva, a koji su od značaja za Grad Sarajevo“. Elaborat usvaja Gradsko vijeće.

POGLAVALJE II. – PODNOŠENJE I POSTUPANJE PO INICIJATIVI ZA PODIZANJE SPOMENIKA

U ovom poglavlju definisano je ko može podnijeti inicijativu za podizanje spomenika, odnosno umjetničke skulpture. Određen je obavezan sadržaj inicijative koja se podnosi sa obrazloženjem i prijedlogom lokacije.

Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva je posebno tijelo Gradskog vijeća koje razmatra sve pristigle inicijative i vrši valorizaciju događaja i ličnosti za koji se inicira spomenik, prema definisanim kriterijima ove Odluke. Broj članova Komisije je definisan na sedam članova, a sačinjavaju je gradski vijećnici, te ugledni stručnjaci, naučni i javni djelatnici iz predmetne oblasti.

Propisan je rok u kojem Komisija ima donjeti stav da li neka inicijativa ispunjava kriterije ove Odluke, te definisana je redovna procedura donošenja Odluke o podizanju konkretnog spomenika. Također, u slučajevima ne ispunjavanja kriterija ove Odluke Komisija putem Gradonačelnika obavještava podnosioca inicijative.

POGLAVALJE III. – PRIMJENA ELABORATA, ODREĐIVANJE LOKACIJA, IDEJNO RJEŠENJE I ODLUKA O PODIZANJU SPOMENIKA

Odjeljak A. Elaborat i javna debata

U ovom poglavlju uređena je primjena „Elaborata o mogućim lokacijama za postavljanje spomenika, spomen-obilježja i spomen ploča na području Grada Sarajeva, a koji su od značaja za Grad Sarajevo“, kao i provođenje drugih neophodnih aktivnosti koje imaju za cilj određivanje lokacije spomeničkog sadržaja i idejno rješenje, a što je sadržaj postupka do donošenja odluke o podizanju spomenika, spomen-obilježja ili spomen ploče koji mogu biti u vidu skulpture, biste, spomen – kompleksa, odnosno obilježja, spomen česme, spomen ploče i fontane koji su svojim sadržajem, estetskim izgledom i funkcionalnošću namijenjeni očuvanju uspomena, historijskih događaja i ličnosti.

Mogućnošću održavanja javne debate obezbjeđeno je da se, ukoliko se ukaže potreba, konsultuju subjekti relevantni za tematiku spomenika iz inicijative koja se razmatra, nadležne institucije, akademska zajednica i zainteresirani građani, te da se utvrde bitni elementi oko podizanja spomenika, kao što su povezanost predložene lokacije sa stvarnim događajem, dobavljanja idejnog rješenja, načina finansiranja i slično.

Odjeljak B. Lokacije za podizanje spomenika

U ovom poglavlju predlaže se način i postupak primjene Elaborat.

Predviđeno je da se dostupnost lokacija u Elaboratu provjerava po izabranoj lokaciji, te da se Elaborat usklađuje s važećom planskom dokumentacijom višeg reda najmanje jednom u 10 godina.

Prema Elaboratu lokacije za podizanje spomenika podjeljena su u tri nivoa važnosti. Lokacije koje su predviđene za spomenike od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu, spomenike od značaja za Grada Sarajevo, te od lokalnog općinskog značaja.

Propisuje se obavezno raspisivanje konkursa za idejno rješenje za podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu, te za podizanje spomenika na lokacijama smještenim u užoj gradskoj zoni bez obzira na značaj spomenika

Odjeljak C. Lokacije za podizanje spomenika koje nisu predviđene Elaboratom

U ovom poglavlju predlaže se postupak odabira lokacije ukoliko se ustanovi da je bitna veza predložene lokacije na kojoj se inicira podizanje spomenika, a takva lokacija nije predviđena u Elaboratu.

Previđeno je da Gradonačelnik, za spomenike od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu, pribavi mišljenja općine na čijoj teritoriji se nalazi lokacija, Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, mišljenje Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa ukoliko se radi o lokalitetu pod zaštitom, a u slučaju da se inicira podizanje spomenika na lokaciji koja se nalazi u zoni zaštite nacionalnog spomenika, neophodno je i mišljenje Zavoda za zaštitu spomenika Federacije Bosne i Hercegovine.

Za podizanje spomenika od značaja za općinu na lokacijama koje nisu predviđene Elaboratom, neophodno je pribaviti mišljenja Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, mišljenje Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa ukoliko se radi o lokalitetu pod zaštitom, a u slučaju da se inicira podizanje spomenika na lokaciji koja se nalazi u zoni zaštite nacionalnog spomenika, neophodno je i mišljenje Zavoda za zaštitu spomenika Federacije Bosne i Hercegovine.

U ovim slučajevima se izuzima od primjene član 4. ove Odluke gdje je navedena obaveza primjene „Elaborata o mogućim lokacijama za postavljanje spomenika, spomen-obilježja i spomen ploča na području Grada Sarajeva, a koji su od značaja za Grad Sarajevo“

POGLAVLJE IV. IDEJNO RJEŠENJE ZA PODIZANJE SPOMENIKA

U ovom poglavlju obrađen je način izbora odgovarajućeg idejnog rješenja, odnosno predviđeno je da Gradonačelnik raspisuje konkurs za izbor odgovarajućeg idejnog rješenja spomenika, za spomenike od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu, te za spomenike koji se podižu na lokacijama u užoj gradskoj jezgri bez obzira na značaj. Preciziran je sastav konkursne komisije, koju formira Gradonačelnik rješenjem, te osnovni sadržaj rješenja. Definiran je i osnovni djelokrug komisije, te postupak do utvrđivanja konačnog prijedloga idejnog rješenja spomenika.

Za spomenike koji se podižu na lokacijama od značaja za Grad Sarajevo, Gradonačelnik je dužan u saradnji sa nadležnim institucijama i podnosiocem inicijative ili putem javnog, odnosno pozivnog konkursa, pribaviti odgovarajuće idejno rješenje spomenika.

Za lokacije od značaja za općine Grada Sarajeva, u ovom poglavlju je definisano da općina može zajedno sa podnosiocem inicijative pribaviti idejno rješenje raspisivanjem javnog ili pozivnog konkursa za izbor odgovarajućeg idejnog rješenja spomenika. Općina je dužna za spomenike za koji se inicira podizanje na lokaciji predviđenoj Elaboratom sa oznakom „općina“ ili na lokaciji odabranoj u konsultacijama sa nadležnim institucijama, pribaviti mišljenje o idejnom rješenju spomenika od Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo i Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

U ovom poglavlju je također, predviđena situacija u kojoj se, ukoliko na traženoj lokaciji ne postoje prostorne mogućnosti za postavljanje slobodnostojećeg trodimenzionalnog spomenika, a veza spomeničkog sadržaja sa lokacijom je bitna, može postaviti spomenik u vidu odgovarajuće spomen-ploče, na fasadu arhitektonskih objekata na traženoj lokaciji, s tim da Gradonačelnik ranije pribavlja mišljenje općine na čijoj teritoriji se nalazi lokacija, Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo i Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, te Zavoda za zaštitu spomenika Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa zakonom.

DIO TREĆI - ODLUKA O PODIZANJU SPOMENIKA

Način pripreme odluke o podizanju spomenika predlaže se u ovom poglavlju. Predloženo je da Gradonačelnik nakon preciziranja lokacije i pribavljanja idejnog rješenja, tekst odluke o podizanju konkretnog spomenika upućuje Komisiji za spomenike na dalje postupanje. Odluka obavezno sadrži idejno rješenje spomenika, precizno određenu mikro lokaciju za podizanje spomenika, podatke o načinu finansiranja i rok za poduzimanje aktivnosti na podizanju spomenika, te podatke o nosiocu realizacije.

Nacrt odluke, na osnovu predloženog teksta odluke, utvrđuje Komisija za spomenike, te ga upućuje Gradskom vijeću na razmatranje, a poslije provedene javne rasprave, prema tekstu prijedloga odluke koji priprema Gradonačelnik, Komisija za spomenike utvrđuje prijedlog odluke i upućuje ga Gradskom vijeću na konačno odlučivanje.

U predloženoj odluci je navedena i dužnost podnosioca inicijative propisana Odlukom o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo, a koja se odnosi na postupanje investitora po stupanju na snagu konkretne odluke o podizanju konkretnog spomenika za koji je podnesena inicijativa.

Propisuje se obaveza rješavanja pitanja prava po osnovu kojeg će se steći pravo građenja, odnosno podnošenje zahtjeva za izdavanje urbanističke saglasnosti za podizanje spomenika nadležnom općinskom organu. Rok za ovu radnju je 90 dana, odnosno od 12 mjeseci za pribavljanje odobrenja za građenje uz obavezu da se obavijesti i Gradonačelnik o ovoj aktivnosti.

Za mogućnost da podnosilac inicijative ne izvrši predhodno navedenu obavezu podnošenja zahtjeva za urbanističku saglasnost, predviđeno je da Gradonačelnik pokrene proceduru stavljanja van snage odluke Gradskog vijeća o podizanju konkretnog spomenika.

Članom 22. i 23. ove Odluke ostavljena je mogućnost da Gradsko vijeće na prijedlog Komisije za spomenike donese Odluku o promjeni statusa već podignutog spomenika. Definisano je da inicijativu može podnijeti Gradonačelnik ili Gradsko Vijeće.

Kako bi se dobio kvalitetan stav o inicijativi o promjeni statusa spomenika, predviđeno je formiranje stručne komisije koju čine istaknuti djelatnici iz kulture, nauke i umjetnosti, a radu stručnog tijela prisustvuje predstavnik nadležne službe Grada Sarajeva.

Stručna komisija se formira Odlukom Gradonačelnika, te definisani su obavezni elementi Odluke o osnivanju stručnog tijela.

DIO ČETVRTI - UPRAVLJANJE SPOMENICIMA OD ZNAČAJA ZA GRAD SARAJEVO

Članom 24. utvrđena je obaveza Grada Sarajeva o čuvanju, održavanju i zaštiti spomenika obuhvaćenih ovom Odlukom.

Definisana je obaveza vođenja registra spomenika i umjetničkih skulptura putem nadležne službe.

Važan dio u vezi sa finasiranjem tekućeg održavanja i podizanja novih spomenika definisan je u članu 26.

Predviđena je obaveza planiranja sredstava na posebnim stavkama u Budžetu Grada Sarajeva.

Planiraju se sredstava za tekuće održavanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo koje će se vršiti u skladu sa Programom čuvanja, održavanja i zaštite spomenika od značaja za Grad Sarajevo koji donosi Gradonačelnik uz prethodnu pribavljenu saglasnost Komisije za spomenike Gradskog vijeća.

Iz razloga potrebe za redovno planiranje i sredstva za izgradnju novih spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo predviđeno je donošenje godišnjeg Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojeg na prijedlog Gradonačelnika usvaja Gradsko vijeće Grada Sarajeva.

Gradonačelnik će predložiti program Gradskom vijeću cijeneći mogućnost izdvajanja sredstava za ovu namjenu u godišnjem budžetu, rokove u kojima su određene inicijative podnesene, te kompleksnost projekta podizanja svakog pojedinog spomenika (očekuje se da će podizanje određenih spomenika biti i višegodišnji projekti, a određena spomen obilježja kao što su spomen ploče i sl. se mogu izvesti u relativno kratkom roku i uz manje izdvajanje).

DIO PETI - NADZOR

U ovom dijelu je definisano da Gradonačelnik putem nadležne službe vrši nadzor nad provođenjem ove Odluke. Gradska služba za inspekcijski nadzor vrši inspekciju.

Predviđene su kaznene odredbe za podizanje suprotno odredbama ove Odluke analogno kaznama utvrđene Zakonom o prostornom uređenju za građenje bez odobrenja za građenje.

DIO ŠESTI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članom 29. je navedeno prestajanje važenja ranije propisa.

Članom 30. definisano je stupanje na snagu ove Odluke.

FINASIJASKA SREDSTVA

Za provođenje ove Odluke planiraju se finasijska sredstva u Budžetu Grada Sarajeva